

2016-01-20

Via post och e-post till:

Justitiedepartementet och
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se
ju.L2@regeringskansliet.se

fi.registrator@regeringskansliet.se
fi.ko@regeringskansliet.se

Ju2015/3954/L2 och Fi2015/4331/KO

FF dnr 197/6

Angående effekten av omedelbart gällande beslut från Konsumentverket/KO

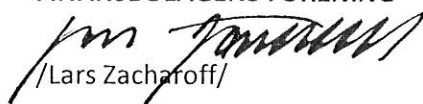
Under föregående år lämnade bl.a. vi på Finansbolagens Förening och Svensk Handel synpunkter på promemorian "Ett effektivare förbud vid kreditprövning", Ds 2015:24, se bifogade remissvar ([bilaga 1 och 2](#)).

I början av veckan kom ett antal avgöranden från Förvaltningsrätten i Karlstad (inget av de i målen aktuella bolagen är medlemmar i Finansbolagens Förening). I två av målen, mot H&M respektive Grandvik¹, gör förvaltningsrätten en annan (väsentligen mildare) bedömning än Konsumentverket när det gäller hur sanktionen ska bestämmas. Med den nya ordning som föreslås, med omedelbart gällande beslut, hade verksamheten i Grandvik tvingats upphöra omedelbart trots att skäl för detta inte föreligger vid en rättslig prövning. Det står alltså redan nu klart att remissinstansernas farhågor besannats och att den föreslagna ordningen med omedelbart gällande beslut får sådana orimliga effekter att den inte är godtagbar ur rättssäkerhetssynpunkt.

Advokatsamfundet, Svenska Bankföreningen m.fl. remissinstanser har som Finansbolagen rest likande invändningar i det parallella lagstiftningsärendet "Stärkta sanktionsmöjligheter för Konsumentombudsmannen (Ds 2015:45)". Se svaren i det ärendet ([Bilaga 4, 5 och 6](#)). Inte heller i det sammanhanget är en ordning med omedelbart gällande beslut godtagbar ut rättssäkerhetssynpunkt.

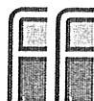
Stockholm som ovan

FINANSBOLAGENS FÖRENING

/Lars Zacharoff/

/Per Holmgren/

¹ I fallet Grandvik (Förvaltningsrätten i Karlstad, mål nr 4894-14) ändrade Förvaltningsrätten ett beslut att bolaget vid vite skulle upphöra med sin verksamhet till beslut om sanktionsavgift.

FINANSBOLAGENS FÖRENING

Via post och e-post:

ju.L2@regeringskansliet.se

Justitiedepartementet
 Enheten för familjerätt och allmän
 förmögenhetsrätt
 103 33 Stockholm

2015-06-26

Ju2015/3954/L2

FF dnr 197/6

Ett effektivare förbud vid bristande kreditprövning (Ds 2015:24)

Finansbolagens Förening ("Finansbolagen") har genom remiss den 4 maj 2015 inbjudits att lämna synpunkter på rubr departementspromemoria. Föreningens medlemmar består av finansbolag som är kreditmarknadsbolag, finansiella institut, konsumentkreditföretag samt vissa banker och bankfilialer som bedriver finansieringsverksamhet.

Förslaget

I departementspromemorian föreslås ett tillägg i 51 § konsumentkreditlagen (2010:1846) med innebörden att Konsumentverkets beslut om förbud att lämna krediter ska gälla omedelbart, om inte annat anges i beslutet. Utgångspunkten bör således enligt förslaget vara att ett beslut om förbud ska gälla omedelbart. Enligt nuvarande ordning gäller ett sådant beslut först från och med det att beslutet fått laga kraft.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 mars 2016.

Finansbolagens synpunkter

Finansbolagen delar ansatsen i promemorian att företag med allvarliga brister i sin kreditprövning inte ska få fortsätta lämna krediter till konsumenter. På ett principiellt plan delar föreningen även resonemanget kring regelneutralitet. Som finansbranschen påtalat i många andra sammanhang finns det dock en rad problem med Finansinspektionens sanktionsmöjligheter. Det främsta motivet till att Finansinspektionen kan meddela omedelbara beslut är inte heller att myndigheten ska kunna skydda konsumenter, utan att värna den finansiella stabiliteten. Då några motsvarande skäl inte föreligger i nu aktuellt sammanhang saknas stöd för slutsatserna i promemorian om behovet och ändamålsenligheten av en sådan långtgående lagstiftningsåtgärd som föreslås.

Det är föreningens uppfattning att de ingripandemöjligheter som Konsumentverket har enligt nuvarande reglering är fullt tillräckliga och därtill avsevärt mer proportionella för att komma tillrätta med eventuella problem kring bristande kreditprövningar än det förslag om omedelbart förbud som presenteras i promemorian. En varning är en allvarlig form av sanktion som påverkar förtroendet avsevärt för institutet och kan ibland i sig vara tillräckligt avskräckande. Straffavgiften är ett ytterligare instrument för att gradera överträdelsen. I sammanhanget bör erinras om att det överväldigande antalet aktörer i branschen har väl utvecklade kreditprövningsrutiner som är i linje med de krav som regelverket ställer. Det finns här också ett egenintresse, då ingen kreditgivare vill drabbas av kreditförluster.

Finansbolagen kan konstatera att rättsläget på området i väsentliga delar är mycket oklart. Ur rättssäkerhetssynpunkt är det mot denna bakgrund nödvändigt att en domstol efter överklagande ges möjlighet att pröva saken innan beslutet blir gällande. De två i domstol anhänggjorda målen (Konsumentverkets beslut i ärendena 2014/542 resp 2014/243), som också föranlett framlagda förslag, aktualiserar problematiken kring det oklara rättsläget och accenturerar det olämpliga med att införa omedelbart gällande beslut.

De två aktuella målen visar också att Konsumentverket trots det oklara rättsläget inte tvekar att låta beslut gälla omedelbart (Konsumentverket utgick felaktigt från att så var fallet). Detta kan få särskilt orimliga och oproportionella konsekvenser för företag vars huvudsakliga verksamhet består av kreditgivning. För dessa innebär ett förbudsbeslut att de måste lägga ned hela sin verksamhet. Att Konsumentverket i en efterföljande process, som kan ta många år, kan visa sig ha missbedömt rättsläget är då en klen tröst. Möjligheterna att få fram praxis från högre instanser begränsas också eftersom företag som tvingas lägga ned sin verksamhet kanske inte har möjlighet och förutsättningar att driva en kostsam och långdragen process mot Konsumentverket.

De skäl som redovisas i promemorian till stöd för ett omedelbart förbudsbeslut är inte av sådan tyngd att de förändrar föreningens bedömning, som avstyrker förslaget.

Vid val av lagstiftningsåtgärd bör också normalt den minst långtgående åtgärden prövas innan mer långtgående åtgärder föreslås. En lämpligare åtgärd hade varit att istället låta utvärdera effekterna av de lagändringar som genomfördes 2014 i syfte att ge Konsumentverket bättre möjligheter att ingripa mot bristfälliga kreditprövningar.

Stockholm som ovan
FINANSBOLAGENS FÖRENING

/Lars Zacharoff/

/Adrian Dowlati/

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsskatt
103 33 Stockholm

Remissyttrande

Departementspromemorian Ett effektivare förbud vid bristande kreditprövning

Er ref: Ju2015/3954/L2

Vårt diarienummer: R-725-2015

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företrädare för 12 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Allmänna synpunkter

Inledningsvis vill Svensk Handel understryka vikten av en välfungerande och rättssäker tillsyn med för ändamålet lämpliga och effektiva sanktionsmedel. Detta borgar för att befintliga regler efterlevs och att aktörer som inte följer regelverket sanktioneras och därigenom motverkar illojal konkurrens på marknaden.

Grundläggande är att de sanktionsmedel som står till buds är väl avvägda och proportionerliga till symbolvärdet av en överträdelse av regelverket, innebörden och effekten av överträdelsen i det enskilda fallet liksom till de konsekvenser eventuella sanktioner har för det företag gentemot vilket sanktionen riktas. Svensk Handel delar principiellt uppfattningen om att en myndighet bör kunna utfärda ett förbud med omedelbar verkan om en överträdelse är av sådan karaktär och dignitet att det är nödvändigt för att undvika att enskilda drabbas av väsentlig skada.

Ovanstående till trots avstyrker Svensk Handel förslaget i departementspromemorian, dels då det råder alltför stor otydlighet om hur långt skyldigheterna vid kreditprövning enligt konsumentkreditlagen sträcker sig, och dels då Konsumentverket enligt Svensk Handels mening inte kan anses rustade för att göra sådana proportionalitetsavväganden som är nödvändiga vid så ingripande sanktionsmöjligheter.

I detta sammanhang vill Svensk Handel även lyfta fram att det är en väsentlig skillnad mellan företag som har som huvudsaklig verksamhet att förmedla krediter och handelsföretag som inom ramen för sin försäljningsverksamhet tillhandahåller olika betalningslösningar, däribland avbetalningslösningar och krediter. De sistnämnda erbjuder krediter i syfte att möjliggöra för konsumenterna att planera sin konsumtion efter sina ekonomiska förutsättningar och därigenom lämna sitt erbjudande till en så stor krets som möjligt. Som exempel kan nämnas större säsongsvisa inköp eller inköp av nya vitvaror som för många konsumenterna är en tung utgift att betala vid ett tillfälle och som underlättas genom tillgång till avbetalning.

Att kreditgivare i dessa situationer gör en kreditprövning i enlighet med konsumentkreditlagens bestämmelser är av väsentlig betydelse för att undvika att krediter lämnas till individer som inte har det ekonomiska utrymme och som riskerar att hamna i betalningssvårigheter. Det ligger även i kreditgivarens eget intresse att göra så bra kreditprövningar som möjligt i syfte att undvika kreditförluster. För ett handelsföretag föreligger utöver själva risken för en kreditförlust även risken för förlusten av själva varan eller tjänsten. Svensk Handel menar att de kreditprövningsprocesser som utvecklats och som idag används av flertalet kreditgivare uppfyller lagens krav.

I promemorian anges att det är rimligt att en konsument ska kunna utgå från att en näringsidkare som ägnar sig åt kreditgivning till konsumenterna och som står under offentlig tillsyn följer de lagar och regler som reglerar verksamheten. Svensk Handel instämmer givetvis i det påståendet, dock måste samtidigt framhållas att konsumenten har ett eget ansvar för sin ekonomiska situation. Det är upp till konsumenten att avgöra huruvida det i dennes aktuella ekonomiska situation är lämpligt med ett kreditåtagande eller inte. Näringsidkarens uppgift är att kontrollera att denne delar konsumentens uppfattning om konsumentens kreditvärdighet, inte att vara ett verktyg i konsumentens planering av sin ekonomi.

Synpunkter på utredningens förslag

I och med Konsumentverkets beslut mot två handelsföretags kreditprövningsprocesser som utfärdades i december 2014 har det blivit tydligt att det råder diskrepans mellan näringslivets och Konsumentverkets uppfattning om vilka krav som ska ställas på kreditprövningar i enskilda fall. Detta då konsumentkreditlagens bestämmelser inte är tillräckligt tydliga och praxis för närvarande saknas. Givetvis leder detta till en stor osäkerhet och att då införa än strängare sanktioner i form av omedelbart förbud kan inte anses rättssäkert.

Vad gäller Konsumentverkets tillämpning av reglerna menar Svensk Handel att Konsumentverket i de beslut som nämnts ovan inte har kunnat påvisa att de påstådda bristerna är så allvarliga att det föreligger stor risk för skada för enskilda konsumenter eller att enskilda konsumenter de facto har försatts i en överskuldssättnings-situation till följd av befintliga kreditprövningsprocesser. Valet av sanktion har inte motiverats och det kan ifrågasättas varför en varning med sanktionsavgift inte ansetts vara tillräckligt. Sanktionsmedlet förbud måste tillämpas med stor försiktighet och Svensk Handel menar att det mest ändamålsenliga måste vara att i första hand använda sig av varning i kombination med dialog med det aktuella företaget i syfte att rätta till eventuella brister. Föreslaget ger inte tillräcklig vägledning om i vilken situation ett omedelbart förbud kan komma ifråga samt vilka avvägningar mellan olika intressen som ska göras.

Ett förbud mot fortsatt kreditverksamhet är en högst ingripande åtgärd och kan utan tvekan orsaka att ett företag inte kan fortsätta sin verksamhet. Ett omedelbart förbud blir givetvis än mer kännbart. För det fall det visar sig att Konsumentverkets beslut att utfärda ett förbud inte varit korrekt saknas åtgärder att mildra skadan då den redan är skedd genom badwill och ekonomiska förluster.

SVENSK HANDEL

Karin Johansson

Anna-Karin Smedberg Strömquist

Stockholm den 9 december 2015

R-2015/1810

Till Finansdepartementet

Fi2015/4331/KO

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 14 september 2015 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Stärkta sanktionsmöjligheter för Konsumentombudsmannen (Ds 2015:45).

Sammanfattning

Advokatsamfundet – som anser att ett starkt konsumentskydd är av stor vikt – anser att det underlag och de argument som anförs i promemorian inte är sådana att förslagen i promemorian kan tillstyrkas.

Synpunkter

Enligt promemorians förslag ska förbud och ålägganden som Konsumentombudsmannen (KO) får besluta om inte längre vara beroende av näringsidkarens godkännande. Advokatsamfundet instämmer i vissa av de argument som anförs i promemorian, men anser att det från ett rättssäkerhetsperspektiv inte presenterats tillräckliga skäl för den föreslagna förändringen.

Vidare ska KO få möjlighet att besluta att sådana beslut ska gälla omedelbart, dvs. KO ska inte behöva iaktta den normala regeln att ett beslut inte kan verkställas innan fristen för överklagande har gått ut.

Huvudregeln om att myndighetsbeslut inte börjar gälla förrän de har vunnit laga kraft motiveras av risken att enskilda drabbas av olagliga eller annars felaktiga beslut. Detta är

ett uttryck för legalitetsprincipen och principen om beslutens överklagbarhet. Om KO:s beslut kan verkställas utan att ha vunnit laga kraft, är det stor risk att felaktiga beslut kan åsamka enskilda irreparabla skador eller skador som endast delvis kan kompenseras med skadestånd. Skadestånd är vidare en otillfredsställande sanktion, eftersom skadeståndstalan mot staten behöver föras i särskild ordning och inte utgör en del av det förvaltningsprocessuella förfarandet. Elementära rättsstatsprinciper (exempelvis såsom de har kommit till uttryck i artikel 6 i EKMR) innebär att domstolsprocessen ska vara jämlik ("equality of arms"). Möjligheten för en myndighet att förordna om omedelbar verkställighet innebär att myndigheten kan genomdriva sin vilja utan att ha behövt bevisa att det föreligger tillräckliga skäl för ingripandet. Det skydd mot godtyckliga beslut som de förvaltningsprocessuella rättsmedlen är avsedda att skydda, kan därmed kraftig urholkas.

Jämlikheten i förvaltningsprocessen (tvåpartsprocess med ett akusatoriskt inslag) rubbas när ena parten (myndigheten) kan föregå domstolens prövning genom att förordna om omedelbar verkställighet. Möjligheten för en myndighet att besluta om omedelbar verkställbarhet innebär i viss mening att myndigheten själv dömer i egen sak i första instans. Förvaltningsmyndigheternas uppdrag kan ibland vara sådant att denna betydande inskränkning i rättsskyddet för den enskilda kan motiveras. Så är fallet när det föreligger allvarlig och överhängande fara för människors hälsa och liv eller betydande miljö- eller kulturarvsvärden eller egendom av betydande värde. Enligt de lagar som är föremål för översyn i förevarande lagstiftningsärende har KO inte getts något uppdrag i enlighet med vilket sådana tungt vägande skäl kan aktualiseras. I promemorian har inga omständigheter eller andra argument som visar att KO behöver utrustas med de extraordinära maktmedel som möjligheten att förklara sina egna beslut omedelbart verkställbara redovisats.

Det går att skilja på ingripanden i form av fareavvärijande "politiåtgärder", som syftar till att undanröja akuta hot mot viktiga värden och "sanktioner". En sådan politiåtgärd riktar sig mot ett specifikt och konkret beteende där risken är tillräckligt stor – både vad gäller sannolikheten för att risken realiserar och vad gäller skadeverkningarna om den realiserar – för att rättfärdiga ett så kraftigt avsteg från den vanliga principen att ett ingripande från myndigheter inte kan verkställas förrän de vunnit laga kraft och därmed kunnat prövas avseende främst laglighet, men vanligen också avseende lämplighet av förvaltningsdomstol. Politiåtgärderna får inte användas rutin- eller slentrianmässigt, utan endast just i de mycket allvarliga situationer som berättigar avsteg från huvudregeln. Detta krav kunde möjligen uttryckas som "synnerliga" eller "särskilda" skäl.

En annan sorts ingripanden är "sanktioner" som avser att bestraffa ett klandervärt beteende. För att en sanktion ska vara legitim krävs således att det föreligger just ett klandervärt beteende, vilket inom rättsordningen vanligen uttrycks i termer av "subjektiva rekvisit", dvs. uppsåt eller (grov) vårdslöshet. I dessa fall handlar det alltså inte om att avvärja en hotande fara utan om att bestraffa. Det kan aldrig finnas skäl för att besluta att en sanktion ska gälla omedelbart, utan antingen att adressaten godkänner sanktionen (såsom är fallet med strafförelägganden enligt brottsbalken eller sanktionsförelägganden enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse) eller att sanktionen har prövats och godkänts av domstol.

Det är alltså av stor vikt att möjligheten för myndigheter att besluta om omedelbar verkställighet av sina beslut i sak begränsas till de allvarliga fall där detta kan vara berättigat liksom att den lagtext som reglerar denna exceptionella behörighet är tydlig. Enligt Advokatsamfundets uppfattning är detta inte aktuellt inom KO:s behörighetsområde. Ett ingripande av den art som KO föreslås kunna besluta gälla omedelbart, såsom exempelvis olika typer av förbud, är en repressiv åtgärd. I KO:s tillämpning av t.ex. möjligheten att förbjuda kreditgivning till konsumentkrediter enligt 51 § konsumentkreditlagen har emellertid, enligt vad Advokatsamfundet erfar, framkommit att KO inte anser att förbudets funktion begränsas till att avvärja riskerna med ett visst beteende (såsom är fallet med en fareavvärjande politiåtgärd), utan som en sanktion för att bestraffa en kreditgivare (såsom är fallet med repressiva åtgärder). Det har vidare också framkommit att KO själv inte kan ange *hur länge* ett sådant repressivt förbud gäller. I praktiken handlar det således om ett tidsbestämt straff. KO:s möjlighet att besluta om att sådana straff ska gälla omedelbart, är inte förenlig med elementära rättsstatliga principer. Om KO nu alls ska ges det starkt ingripande medlet att besluta om omedelbar verkställighet – vilket Advokatsamfundet motsätter sig – är det i vart fall av största vikt att lagstiftningen ges en mycket tydlig och begränsad utformning.

Advokatsamfundet vill i sammanhanget erinra om att tillämpningen administrativa sanktioner alltid måste ske med beaktande av det s.k. dubbelbestraffningsförbudet, liksom att repressiva ”administrativa” åtgärder har straffrättslig karaktär (se prop. 2014/15:57, s. 39). Advokatsamfundet vill även erinra om att tröskeln för vad som anses vara ”straff” i Europakonventionens mening, har satts relativt lågt (se t.ex. Europadomstolens avgörande i *Öztürk ./. Tyskland* (dom 1984-02-21, Serie A Nr. 73).

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg

FINANSBOLAGENS SERVICE – FF AB

Via post och e-post:

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

fi.registrator@regeringskansliet.se

fi.ko@regeringskansliet.se

2015-12-14

Fi2015/4331/KO

FF dnr 137/6

Stärkta sanktionsmöjligheter för Konsumentombudsmannen (Ds 2015:45)

Finansbolagens Förening ("Finansbolagen") har genom remiss den 14 september 2015 inbjudits att lämna synpunkter på rubricerad departementspromemoria. Föreningens medlemmar består av finansbolag som kreditmarknadsbolag, finansiella institut, konsumentkreditföretag samt vissa banker och bankfilialer som bedriver finansieringsverksamhet.

Förslaget

I departementspromemorian föreslås att de förbud och ålägganden som Konsumentombudsmannen (KO) får besluta om enligt Marknadsföringslagen (2008:486) och enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, inte längre ska vara beroende av näringsidkarens godkännande samt att KO kan bestämma att sådana beslut ska gälla omedelbart. Vidare föreslås att marknadsstörningsavgift ska kunna tas ut även i ringa fall, höjda beloppsgränser för sådan avgift samt vissa ändringar i rekvisiten för bestämmelser om marknadsstörningsavgift.

Utredningen föreslår att de nya bestämmelserna ska träda ikraft den 1 oktober 2016.

Finansbolagens synpunkter

Beträffande KO:s möjlighet att meddela bindande och omedelbart gällande beslut om förbud och ålägganden vill Finansbolagen lämna följande synpunkter.

Sanktioner i form av förbud och ålägganden kan medföra svåra konsekvenser för framförallt små och medelstora bolag. Dels kan det leda till ekonomiska bekymmer, men även allvarlig

FINANSBOLAGENS SERVICE – FF AB

skada på företagets anseende och varumärke. Även om inhibering av ett sådant föreläggande är ett alternativ, kan skadan vara irreparabel och alltså inte gå att läka. Möjligheten att då gå vidare och begära inhibition kan – för mindre bolag – bli en chimär eftersom bolaget dessförinnan kan ha lidit direkt skada eller goodwillskada som inte går att reparera.

De möjligheter till ingripande som nuvarande regelverk erbjuder är fullt tillräckliga och avsevärt mer proportionerliga än det som presenteras i promemorian. Ett föreläggande som KO meddelar enligt nu gällande regelverk är i sig tillräckligt avskräckande, och fungerar som en varning. Därtill erbjuder dagens regelverk ett snabbt ingripande genom en möjlighet för KO att yrka på ett interimistiskt beslut. Domstolar har däremot sällan bifallit sådana yrkanden av det skälet att KO inte förmått presentera ett käromål som visat att sannolika skäl för bifall förelagat, i enlighet med rekvisiten i 27 § marknadsföringslagen (se Levin, Marianne, Marknadsföringslagen 27 §, lagkommentar not 186, 188-189, 3 december 2015, Karnov Internet). Den ordning som föreslås i promemorian skulle innebära att KO i situationer som den nyss nämnda, där verkets beslut inte når upp till sannolika skäl vid domstolsprövningen, ersätts av ett bindande föreläggande som gäller omedelbart. En överklagandeprocess av ett sådant beslut kan ta år varför det inte alls är säkert att bolaget i följd av det omedelbara beslutets negativa effekter har möjlighet att lägga ned den tid och de resurser som krävs för att kunna få KO:s beslut rättsligt prövat. På detta vis begränsas även möjligheterna till praxisbildning på området samtidigt som KO:s bedömningar och tolkningar blir styrande utan att de prövas rättsligt. Finansbolagen menar därför att rättssäkerheten löper stor risk att sättas ur spel. Det kan inte anses godtagbart att åsidosätta rättssäkerheten för enskilda i syfte att uppnå en eventuell effektivitetsvinst hos en myndighet.

Det har i departementspromemorian (s. 27) gjorts gällande att andra myndigheter har mandat att fatta bindande beslut i andra sammanhang, och att rättssäkerhetsaspekten då inte har utgjort något hinder. Finansbolagens uppfattning är, som bl.a. framgått av flera gemensamma yttranden från finansbranschen i samband med regleringen av Finansinspektions sanktionsmöjligheter, att det finns en uppenbar rättssäkerhetsproblematik när en och samma myndighet meddelar föreskrifter och allmänna råd, agerar som åklagare och beslutar om sanktioner. Som beskrivs ovan finns dessutom en särskild tydlig problematik med sanktionsbeslut som gäller omedelbart.

KO får endast meddela beslut i ärenden som "inte är av större vikt". Förarbetena till marknadsföringslagen anger inte närmare vad som är mål av större vikt, annat än att det ska vara en fråga av principiellt intresse eller en åtgärd av stor praktisk räckvidd. Bedömningen görs av KO som alltså avgör vilka mål som tas upp i domstol och vilka

FINANSBOLAGENS SERVICE – FF AB

ärenden som avgörs genom omedelbart gällande beslut. Även detta kringskar rättsäkerheten och begränsar möjligheterna till praxisbildning.

Med bakgrund av det ovan anförda avstyrker Finansbolagen förslaget.

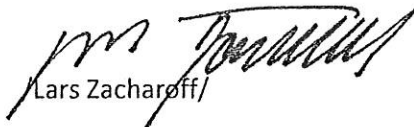
Beträffande förslagen om förändringar avseende marknadsstörningsavgift lämnar Finansbolagen följande synpunkter.

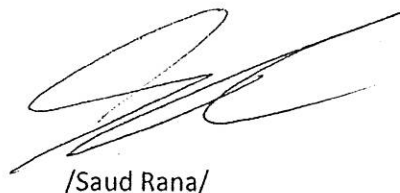
Införandet av det s.k. sanktionsvärdet samt andra omständigheter som påverkar detta värde i både skärpande och mildrande riktning är något att eftersträva, varför förslaget i denna del tillstyrks. Detta gäller även kraven på subjektiv täckning.

Övertygande skäl till varför beloppsgränserna ska höjas från intervallet 5 000 kr – 5 miljoner kr till 10 000 kr – 10 miljoner kr, har däremot inte framförts. Det finns ingen anledning att tro att de nuvarande beloppsgränserna inte är tillräckligt avskräckande, varför förslaget i denna del och på befintligt underlag, avstyrks.

Stockholm som ovan

FINANSBOLAGENS FÖRENING

/Lars Zacharoff/

/Saud Rana/

2015-12-08

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLMfi.registrator@regeringskansliet.se
fi.ko@regeringskansliet.se

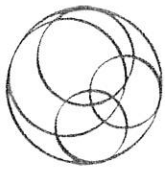
Ds 2015:45 Stärkta sanktionsmöjligheter för Konsumtombudsmannen

Bankföreningen avstyrker förslaget i promemorian att KO:s förelägganden inte bör kräva godkännande. Föreningen föreslår redaktionella förtydliganden i den del av förslaget som rör marknadsstörningsavgift.

5. KO:s förelägganden bör inte kräva godkännande

Bankföreningen anser att nuvarande ordning med förelägganden som godkänns av näringsidkaren är väl fungerande. Det sker en dialog mellan Konsumentverket/KO och näringsidkarna där de senare ges möjlighet att bemöta och förklara de synpunkter Konsumentverket/KO pekat på inom ramen för sin tillsyn. Ofta kan i skriftväxlingen eller vid annan kontakt mellan parterna missförstånd och otydligheter klaras ut. Den absoluta majoriteten näringsidkare är seriösa och har ett intresse av att den marknadsföring och de avtalsvillkor som förekommer på marknaden lever upp till lagens krav. Med digitalisering och nya kanaler för kommunikation med kunderna uppstår situationer som inte alltid förutsetts av lagstiftaren eller där det finns utrymme för subjektiva bedömningar, t.ex. är det inte alltid givet hur information på ett bra och tydligt sätt ska förmedlas på en begränsad yta. Det är inte nödvändigtvis självklart vad som är att bedöma som ett ärende av större vikt där KO ska väcka talan och avstå från föreläggande förenat med vite. Det finns enligt rådande lagstiftning en möjlighet att begränsa den skada oseriösa näringsidkare orsakar genom att KO i domstol kan väcka talan om ett interimistiskt beslut.

Att KO ska kunna utfärda informations- och förbudsförelägganden som gäller omedelbart kan mot denna bakgrund inte bedömas som en lämplig åtgärd ur rättssäkerhetssynpunkt. Inte heller är förslaget proportionerligt. I promemorian anges att nuvarande ordning är resurskrävande då KO alltid, oavsett ärendets karaktär, måste vara beredd att väcka talan i domstol. Bankföreningen konstaterar att utgångspunkten rimligen även med ett sanktionssystem i linje med det som föreslås måste vara att KO bereder alla ärenden noggrant och har sådan grund för sina påståenden att man bedömer att sannolikheten är mycket stor för framgång i domstol om beslutet skulle överklagas. Bankföreningen efterlyser en grundlig

konsekvensanalys som även beaktar rättssäkerhetsaspekterna. I en sådan analys kan det även vara intressant att undersöka hur stor del av de problem som KO möter i sin tillsynsverksamhet som kan hänföras till aktörer utanför Sverige och hur effektiva de nya sanktionerna blir i ljuset av detta.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan avstyrker Bankföreningen förslaget.

Bankföreningen har tagit del av den problembeskrivning som ges i promemorian samt i den av professor Per Jonas Nordell på uppdrag av Konsumentverket/KO upprättade PM som ligger till grund för förslaget. Föreningen uppfattar att KO finner begränsningar i nuvarande sanktionssystem i fall där oseriösa näringsidkare som är svåra att kommunicera med genom marknadsföringskampanjer i digitala medier på kort tid når många konsumenter. På grund av att dessa näringsidkare har minimal beskattningsbar inkomst och det saknas uppgift om omsättning kan det vara svårt att använda marknadsstörningsavgift. Likaså tar det lång tid från det att den lagstridiga åtgärden vidtogs till dess att beslut om sanktion föreligger. Bankföreningen ser inga hinder för att lagstiftaren för sådana extraordinära situationer skapar en möjlighet för KO att fatta beslut om sanktioner som är omedelbart gällande. Däremot ter det sig oproportionerligt att generellt ändra sanktionssystemet för att komma tillrätta med dessa i sammanhanget begränsade avarter på marknaden.

6. Reglerna om marknadsstörningsavgift förtydligas och beloppsgränserna höjs

Bankföreningen uppfattar att förslaget att ta bort det uttryckliga undantaget att marknadsstörningsavgift inte ska tas ut i ringa fall inte innebär någon ändring i sak. Även fortsättningsvis ska den aktuella överträdelsen vara av visst allvar. Bankföreningens uppfattning är att för att uppnå fullständig tydlighet bör detta uttryckligen framgå av lagtexten.

Föreningen stödjer slutsatsen i promemorian att kravet på oaktsamhet eller uppsåt, s.k. subjektiv täckning, ska kvarstå. Det finns ingen grund, och heller ingen konsekvensbedömning, för införandet av strikt ansvar.

I övrigt har Bankföreningen inte några synpunkter i denna del.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Anders Dölling